

Nr 21

Utlåtande i anledning av motioner om belysningsutrustningen på motorfordon.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 324 av herr *Svenungsson* och fru *Florén-Winther* samt II: 353 av herr *Thylén m. fl.* hemställas, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte ge till känna vad i motionerna anförts.

Motionärerna påpekar att Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) sedan länge bedrivit propaganda för ständig halvljuskörning med motiveringen att ljuset skall lysa för att synas. Eftersom halvljusen i stor utsträckning är felinställda, blir resultatet att andra trafikanter bländas. Detta är illa nog under mörkerkörning på landsväg, men där är givetvis starkt ljus nödvändigt i avsaknad av gatubelysning. Däremot är det menar motionärerna definitivt onödigt att använda halvljus när gatubelysning ger fullständigt godtagbar sikt. Det är dock knappast praktiskt möjligt att ålägga fordonsägarna att komplettera sina fordon med en relativt kostsam bländfri belysningsutrustning. Därför är det nödvändigt att en skärpning sker av kraven på riktig halvljusinställning samtidigt som trafiksäkerhetsinstitutionerna besinnar sitt ansvar och inte ensidigt verkar för halvljuskörning.

Beträffande motiveringen i övrigt torde få hänvisas till motion II: 353.

Remissyttrandet

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från rikspolisstyrelsen, trafiksäkerhetsverket och Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF).

Rikspolisstyrelsen framhåller att det inte är tillräckligt med enbart tänd parkeringsbelysning inom område där tillfredsställande gatubelysning finns emedan parkeringsljuset ej har sådan intensitet att det i konkurrens med permanent belysning uppmärksammas av andra trafikanter. Enligt styrelsens uppfattning är det därför lämpligast att motorfordon förs med tänt halvljus även inom välupplysta tätorter.

Rikspolisstyrelsen avstyrker bifall till motionerna.

Trafiksäkerhetsverket anför att även korrekt inställt halvljus kan innebära en försämring av ljusmiljön inom områden, som försetts med god stationär belysning. Problemet förvärras om strålkastarna felaktigt har för hög inställning. Vidare upplyser trafiksäkerhetsverket att frågan om speciell belysning i stadsmiljö liksom även frågan om metoder att säkerställa korrekt strålkastarinställning behandlas av verkets arbetsgrupp för anvisningar om trafiksäkerhetskrav för statens upphandling av bilar. Verket är medvetet om att användningen av halvljus inom tätbebyggda områden kan medföra vissa nackdelar. Belysningsstandarden inom städer och samhällen är emel-

lertid starkt varierande vilket medför stora svårigheter att avfatta propaganda och rekommendationer så att det för den enskilde bilisten står klart när han kan välja den ena eller andra belysningen på sitt fordon.

Verket anser det för närvarande inte möjligt att frånga den allmänna rekommendationen om användning av halvljus.

NTF anför att föreningen genom olika upplysningsaktiviteter har sökt förmå bilisterna att i första hand i enlighet med bestämmelserna i vägtrafikförordningen använda minst halvljus i skymning och mörker, vid dålig sikt på grund av regn, dimma, snöfall m. m. NTF har inte propagerat för allmän halvljuskörning även under dygnets ljusa del men finner att detta sannolikt vore till fördel från trafiksäkerhetssynpunkt. I NTF:s yttrande framhålles vidare att utrustning för s. k. stadsljus framtagits och prövats.

NTF fäster uppmärksamheten på att synskadade har lättare att i skymning upptäcka en bil, som kör med halvljus än en som kör med parkeringsljus.

Sammanfattningsvis framhåller NTF, att man tills vidare bör avvakta vad som framkommer genom pågående forskning och försök samt vid internationella överläggningar. När resultat föreligger torde tiden vara inne att bedöma vilka ändringar som eventuellt bör företagas i vägtrafikförordningen och i informationsverksamheten.

Utskottet

I motionerna framhålles att trafiksäkerhetsinstitutionerna inte ensidigt bör verka för halvljuskörning.

Utskottet anser den av Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande förordade rekommendationen om användning av halvljus på bilar i skymning och mörker motiverad. Med tanke på att belysningsstandarden — även i de flesta av våra tätorter — ej är till fyllest för att medge användning av parkeringsljus, och då det torde vara svårt att avfatta informationen så att bilisterna med säkerhet kan avgöra när den ena eller den andra belysningen bör användas, finner utskottet — i likhet med samtliga remissinstanser — det inte lämpligt att frånga den allmänna rekommendationen om användning av halvljus.

Utskottet får därför hemställa

att de likalydande motionerna I: 324 och II: 353 inte må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 april 1970

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Oscar Carlsson (s), Eric Peterson (fp), Axel Kristiansson (cp), Yngve Persson (s)*, Helge Karlsson (s), Kilsmo (fp), Karl Gustav Pettersson (s), fröken Stenberg (m), herr Ernst Olsson (cp) och fru Florén-Winther (m);

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Larsson i Borrby (cp), Rimås (fp), Johansson i Simrishamn (s), Johansson i Skärstad (cp), Andersson i Örebro (fp), Hugosson (s), Nilsson i Agnäs (m), fröken Åsbrink (s), herrar Green (s)*, Häll (s) och Rosqvist (s).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.